

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3Co/14/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7617211757
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Tutko
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7617211757.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Tutka a členov senátu JUDr. Ľuboša Kunaya a Mgr. Angeliky Sopoligovej v spore žalobkyne X. T., S. A. O. Č.. XXX, zastúpenej JUDr. Petrom Fábrym, advokátom so sídlom v Spišskej Novej Vsi, Starosaská č. 11, proti žalovanému W. B., S. A. O. Č.. XXX, zastúpenému JUDr. Františkom Pitoňákom, advokátom so sídlom v Spišskej Novej Vsi, Štefánikovo námestie č. 5, o uloženie povinnosti, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 22.09.2020 č.k. 2C/41/2017-110 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo vyhovujúcom výroku.

Z r u š u j e rozsudok vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol a žalobkyňi uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania v plnom rozsahu.

2. Týmto rozsudkom rozhodol súd prvej inštancie o žalobnom návrhu žalobkyne, ktorým sa domáhala, aby súd uložil žalovanému povinnosť v lehote do 30 dní nahradiť jej spôsobenú škodu, a to postavením plotu na hranici pozemkov parc. č XXX/X X. XXX/X I..Ú.. C. O..

3. Pri rozhodovaní vychádzal súd prvej inštancie zo zistenia, že žalovaný v presne nezistenom čase v období od 29.06.2016 do 17.08.2018 spílil žalobkyňi kovový plot, ktorý sa nachádzal medzi domom žalobkyne a žalovaného. Ďalej vychádzal zo zistenia, že priestupok žalovaného bol riešený Okresným úradom Spišská Nová Ves, odbor Všeobecnej vnútornej kontroly a žalovaný bol uznaný vinným z priestupku proti majetku a to tým, že spôsobil škodu na cudzom majetku zničením vecí.

4. Na základe uvedených zistení a po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že nárok žalobkyne nie je dôvodný. Bol toho názoru, že medzi stranami sporu je sporné, či zničený plot bol, prípadne nebol pôvodne vybudovaný na parcele č. XXX/X, t.j. pozemok, ktorý je v spoluvlastníctve žalobkyne, a teda či nezasiahol aj do parcely č. XXX/X, t.j. pozemku v spoluvlastníctve žalovaného. Pokiaľ by bol toho názoru, že pokiaľ by do tejto parcely žalovaného zasiahol, išlo by o neoprávnenú stavbu a keďže súhlas s takýmto trasovaním plotu žalovaný nedal, nebolo by možné rozhodnutím v tomto smere ho nútiť k tomu, aby takýto nezákonný stav trpel, resp. vlastným konaním dokonca sám vytváral. Žalobkyňa teda v spore nespochybniteľne nepreukázala, že ňou pôvodne vybudovaný plot, ktorý žalovaný zničil, v skutočnosti stál len na jej pozemku, t.j. parcele č. 934/5. Na preukázanie takejto skutočnosti v spore vykonané dôkazy uvedené skutočnosť jednoznačne nepreukázali. Uvedená tzv. naturálna reštitúcia prichádza do úvahy okrem iného len v prípade, ak uvedeniu do predošlého stavu nebráni prekážka objektívnej povahy,

pričom dôkazné bremeno aj na preukázanie takejto skutočnosti zaťažovalo žalobkyňu. Žalobkyňa nenavrhol žiadny ďalší dôkaz, ktorý by rozptýlil pochybnosti o tom, či jej pôvodný plot bol skutočne postavený len na jej pozemku, resp., ktorý by uvedenú skutočnosť jednoznačne potvrdil. Takýmto dôkazom podľa názoru súdu by bol zrejme jedine príslušný znalecký posudok, prípadne geometrický plán, ktorý by potvrdil, že pôvodný plot viedol práve len po pozemku žalobkyne a to parc. č. XXX/X. Ďalej bol súd toho názoru, že v prípade vyhovenia takto formulovanej žalobe nútil by žalovaného do obnovy plotu, ktorý nebol vystavený v súlade s platnou právnou úpravou stavebného zákona. Z vyjadrenia žalobkyne vyplynulo, že táto pri výstavbe plotu si nespĺnila svoju ohlasovaciu povinnosť. Táto skutočnosť sama osebe neopravňovala prípadne žalovaného uvedený plot odstrániť, avšak nemohla ani umožniť žalovanej domáhať sa náhrady vzniknutej škody cestou jej naturálnej reštitúcie.

5. Výrok o trovách konania odôvodnil s poukazom na ust. § 255 ods. 1 a 2 C.s.p. a žalobkyňu ako neúspešnú stranu sporu zaviazal povinnosťou nahradiť náhradu trov konania žalovanému v celom rozsahu.

6. Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie žalobkyňa. Žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V odvolaní uviedla, že súd síce správne zistil, že došlo k protiprávnemu konaniu žalovaného, avšak žalobu zamietol hlavne z dôvodu, že z jej strany nebolo preukázané, že predmetný plot bol postavený na jej parcele. Ďalej uviedla, že celé desaťročia, minimálne od roku 1978 bola, ako aj jej nebohý manžel dobromyseľní, s preukázateľnou vôľou nakladania s nehnuteľnou vecou v dobrej viere, že im patrí, pretože pozemok užívali, tak ako im bol pridelený. To, že bola dobromyseľná skonštatoval aj súd v konaní vedenom na Okresnom súde v Spišskej Novej Vsi pod sp. zn. 2C/131/2007. Spolu so svojím nebohým manželom nehnuteľnosť užívali a v užívaní ich nikto nerušil. Podľa názoru súdu vydržacia doba 10 ročná začala plynúť od roku 1978 nepretržite, minimálne do roku 2001 a plynula najmenej ku dňu 01.01.1992.

7. Na základe podaného odvolania odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce podľa § 379 v spojení s § 380 C.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania postupom podľa § 385 C.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné.

8. Odvolací súd je v prejednávanej veci toho názoru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový veci, ak pri rozhodovaní vychádzal z názoru, že naturálna reštitúcia v danej veci neprichádza do úvahy, ktorý následne aj správne právne posúdil, ak žalobu zamietol. Ani počas odvolacieho konania nedošlo k zmene skutkového ani právneho stavu, preto odvolací súd na skutkové zistenia a právne normy, ktoré uviedol súd prvej inštancie poukazuje.

9. K odvolaniu žalobkyne je potrebné uviesť, že toto nemožno považovať za dôvodné ak vychádza z názoru, že celé desaťročia, minimálne od roku 1978 boli s jej nebohým manželom dobromyseľní, v dobrej viere, že im nehnuteľnosť patrí, čo skonštatoval aj Okresný súd v Spišskej Novej Vsi v konaní 2C/131/2007. Premlčacia doba podľa jej názoru tak začala plynúť od roku 1978 nepretržite minimálne do roku 2001 a plynula najmenej ku dňu 01.01.1992. Je tomu tak preto, že pre posúdenie ňou uplatneného nároku - naturálnej reštitúcie je bez významu zistenie, či sporné oplotenie bolo vybudované na parcele č. XXX/X v jej spoluvlastníctve, resp. zasahuje do parcely č. XXX/X v spoluvlastníctve žalovaného, ak oplotenie bolo postavené v rozpore so stavebnými predpismi.

10. Podľa § 52 ods. 2 písm. b) zák. č. 50/1976 Zb. ohlásenie stavebného úradu postačí pri drobných stavbách, ktoré plnia doplnkovú funkciu k hlavnej stavbe a ktoré nemôžu podstatne ovplyvniť životné prostredie.

11. Podľa § 57 ods. 1 zák. č. 50/1976 Zb. stavebník je povinný uskutočnenie stavieb, stavebných úprav a udržiavacích prác uvedených v § 55 ods. 2 vopred písomne ohlásiť stavebnému úradu.

12. Podľa § 57 ods. 2 zák. č. 50/1976 Zb. stavebník môže uskutočniť stavby, stavebné úpravy a udržiavacie práce ohlásené podľa odseku 1 len na základe písomného oznámenia stavebného úradu, že proti ich uskutočneniu nemá námietky. Stavebník môže začať uskutočňovať ohlásenú stavbu, stavebnú úpravu alebo udržiavacie práce do dvoch rokov odo dňa jeho doručenia stavebníkovi, pokiaľ stavebný úrad neurčí inak.

13. Podľa § 88 ods. 1 písm. b) zák. č. 50/1976 Zb. stavebný úrad nariadi vlastníkovi stavby odstránenie stavby postavenej bez stavebného povolenia alebo v rozpore s ním alebo bez písomného oznámenia stavebného úradu podľa § 57 ods. 2 pri stavbách, ktoré treba ohlásiť; odstránenie stavby sa nenariadi iba v prípadoch, keď dodatočné povolenie stavby nie je v rozpore s verejným záujmom.

14. Podľa § 139b ods. 7 písm. b) zák. č. 50/1976 Zb. za drobné stavby sa považuje aj oplotenie.

15. Z citovaných zákonných ustanovení je zrejmé, že oplotenie sa považuje za drobnú stavbu, ktorej uskutočnenie má stavebník povinnosť písomne oznámiť stavebnému úradu a ako takú môže uskutočniť len na základe písomného oznámenia stavebného úradu, že proti jej uskutočneniu nemá námietky. Ak stavebník postaví stavbu bez písomného oznámenia stavebného úradu, podľa § 57 ods. 2, jedná sa o nepovolenú stavbu, ktorej odstránenie nariadi stavebný úrad.

16. Podľa § 442 ods. 3 Občianskeho zákonníka škoda sa uhrádza v peniazoch; ak však o to poškodený požiada a ak je to možné a účelné, uhrádza sa škoda uvedením do predošlého stavu.

17. Uvedené zákonné ustanovenie § 442 ods. 3 Občianskeho zákonníka dáva prednosť peňažitej náhrade škody pred uvedením do predošlého stavu. Tzv. naturálna reštitúcia vylúčená nie je, je však okrem žiadosti poškodeného podmienená tým, že tento spôsob náhrady je možný a účelný. V prejednávanej veci žalobkyňa žiadala o nahradenie škody uvedením do predošlého stavu a súd prvej inštancie sa otázkou „možnosti a účelnosti uvedenia do predošlého stavu“ zaoberal.

18. Účelnosť sa posudzuje z hľadiska hospodárnosti, možnosť potom predstavuje kategóriu objektívnu, ktorá je vylúčená tam, kde uvedenie do predošlého stavu bráni prekážke objektívnej povahy.

19. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že podmienka možnosti tzv. naturálnej reštitúcie nie je splnená, nakoľko uvedenie do predošlého stavu bráni prekážka objektívnej povahy spočívajúca v tom, že žalobkyňa nenavrhol ďalší dôkaz, ktorý by rozptýlil pochybnosti o tom, či jej pôvodný plot bol skutočne postavený len na jej pozemku, resp. ktorý by uvedenú skutočnosť jednoznačne potvrdil. S uvedeným názorom sa však nemožno jednoznačne stotožniť. Je tomu tak preto, že za objektívnu prekážku, ktorá bráni uvedeniu oplotenia do predošlého stavu treba považovať zistenie, že žalobkyňa postavila oplotenie - drobnú stavbu v rozpore so stavebnými predpismi, ak stavebnému úradu písomne neohlásila uskutočnenie drobnej stavby, a teda bez písomného oznámenia stavebného úradu, že proti uskutočneniu stavby nemá námietky.

20. Uvedeniu do predošlého stavu v prejednávanej veci teda bráni prekážka objektívnej povahy spočívajúca v tom, že sa jedná o nepovolenú stavbu, ak žalobkyňa pri uskutočňovaní stavby nepostupovala v zmysle hore uvedených zákonných ustanovení. Za takejto situácie preto nemožno uložiť žalovanému povinnosť uviesť oplotenie do pôvodného stavu, ak bolo zrealizované v rozpore so stavebnými predpismi. Z uvedeného dôvodu bez právneho významu by bolo aj „nespochybniteľné preukázanie,“ že žalobkyňa výstavbu oplotenia uskutočnila výlučne na parcele č. XXX/X v jej spoluvlastníctve.

21. Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že nie je daný žalobkyňou uvádzaný odvolací dôvod spočívajúci v nesprávnom skutkovom zistení a následnom nesprávnom právnom posúdení veci, preto odvolací súd postupom podľa § 387 ods. 1 C.s.p. napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

22. Vo vzťahu k výroku o trovách konania je potrebné uviesť, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní správne vychádzal z názoru, že žalobkyňa bola neúspešnou stranou sporu a teda žalovanému vzniklo právo na náhradu trov konania.

23. V prípade rozhodovania o trovách konania je však potrebné prihliadať ku všetkým okolnostiam veci, ktoré môžu mať vplyv na určenie povinnosti na náhradu trov konania. Úlohou súdu preto nie je iba mechanicky rozhodnúť o náhrade podľa výsledku sporu, ale zvážiť, či tu neexistujú ďalšie rozhodujúce okolnosti, ktoré majú podstatný vplyv na priznanie či nepriznanie náhrady trov konania.

24. V tejto súvislosti pri rozhodovaní o trovách konania súd prvej inštancie podľa názoru odvolacieho súdu neprihliadol na rozhodujúcu okolnosť a to, že žalovaný bol rozhodnutím správneho orgánu uznaný

vinným zo spáchania priestupku proti majetku tým, že úmyselne spôsobil žalobkyni škodu. Uvedenú okolnosť teda neposúdil z hľadiska ust. § 257 C.s.p., podľa ktorého výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

25. Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o trovách konania nezohľadnil rozhodujúce okolnosti, preto jeho rozhodnutie vo výroku o trovách konania treba považovať za predčasné, a teda aj nesprávne, preto odvolací súd postupom podľa ust. § 389 ods. 1 písm. c) C.s.p. rozsudok v napadnutom výroku o trovách konania zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

26. Po vrátení veci bude úlohou súdu prvej inštancie v zmysle právneho názoru vysloveného odvolacím súdom pri rozhodovaní o trovách konania zohľadniť hore uvedenú okolnosť v zmysle ust. § 257 C.s.p.

27. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 C.s.p.).

28. Uvedené rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).